

Библиотека
Прозна путовања

Наслов оригинала
Jo Nesbø
Doktor Proktor og det store gullrøveriet

© Jo Nesbø 2012. Published by agreement with
Salomonsson Agency
© за српски језик Одисеја 2018

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Ју Несбе

Доктор Проктор и велика крађа злата

С норвешког превео
Радош Косовић

Илустровала
Ана Петровић

Одисеја
Београд, 2018.

Прво поглавље
**Не тако велика
крађа злата**

Ноћ је у Ослу, и киша пада по тихом, уснулом граду. А да ли је баш сасвим уснуо? Кап кише пада на часовник куле Градске скупштине, неко време се грчевито држи за врх велике казаљке, а онда попушта и пада двадесет спратова наниже. Погађа асфалт уз мек пљусак и отиче дуж трамвајских шина с осталим капима. Ако бисмо сада испратили ту кап која се запутила ка поклопцу шахта у градској ноћи, у тишини бисмо начули пригушени звук. А кад кап процури кроз рупицу поклопца и слије се у канализациони систем Осла, где је мрак још гушће набијен, тај пригушени звук постао би разговетнији. И онда бисмо заједно с том капи заплочили штрокавом, смрдљивом канализационом водом, кроз цеви – неке мале и узане, неке тако велике да се у њима можете усправити – цеви што воде тамо-амо далеко испод тог сасвим

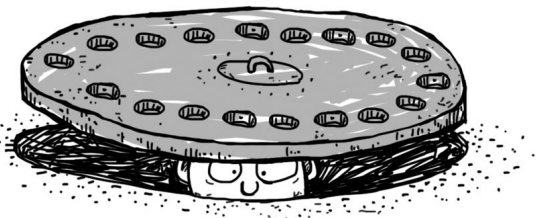
скромног и малог велеграда који је престоница Норвешке. А полако, како нас тај пробавни систем одводи све дубље у утробу Осла, звук се појачава.

А то уопште није пријатан звук. У ствари, подсећа на зубара.

То је звук бушилице што продире кроз зубну глеђ, месо и осетљиве нерве. Што час дубоко брунда, час високо завија, у зависности од тога кроз шта бургија њена дијамантски тврда глава.

Али нисмо лоше прошли; макар то није сиктање метар дугачког језика анаконде, пуцкетање затезања пола тоне мишића за дављење, или заглушујући тресак чељусти величине обруча за пливање у тренутку кад се склапа око жртве. Ја то сад само помињем пошто се прича да овде доле има такве змије, и пошто се пар жутих рептилских очију назире тамо лево, у мраку. Па ако сте већ зажалили што сте пошли, сада имате прилику да се повучете. Само тихо затворите књигу, ишуњајте се из собе, завуците се под јорган, и заборавите да сте икада и чули за канализацију Осла, звук зубарске бушилице и змију која једе огромне водене пацове, средње велику децу, и понекад мале одрасле људе – ако нису превише длакави.

Збогом онда, желим вам леп живот. И затворите врата за собом.

Добро. Сад смо само ми остали.

И настављамо даље том прљавом реком ка мрачном срцу града. А сада се звук претворио у силну тутњаву, и видимо светлост, али схватамо да то није рај, нити је зубар из пакла, него нешто сасвим друго.

Пред нама је бучна машина на точковима. Челична рука на њеном врху нестаје у рупи коју је по свему судећи прокопала кроз врх канализационе цеви.

„Ви ар олмоуст дер, ладс!” – виче најкрупнији од три мушкарца који стоје око машине осветљавајући рупу батеријским лампама. Сви носе црне кожане цокуле, фармерке заврнутих ногавица, трегере и беле мајице. Најкрупнији има и полуцилиндар на глави. Али баш сада га је скинуо да обрише зној, па видимо да сви имају обријане главе и по слово истетовирано на челу, изнад густих, сраслих обрва.

Чује се кратак удар и изненада бушилица почиње да завија као размажено дериште.

„Ви ар ин”, брунда онај са словом Б истетовираним на челу и окреће прекидач. Звук бушилице полако јењава и метална рука се спушта. Указује се глава бушилице, и прави је приказ: на светлости батеријских лампи светлуца као највећи дијамант на свету. Па, то је вероватно зато што то *јесће* највећи дијамант на свету, недавно украден из рудника дијаманата у Јужноафричкој Републици.

Тип са словом В истетовираним на челу поставља мердевине у рупу и брзо се пење.

Друга двојица напето гледају за њим.

Пет секунди влада потпуна тишина.

„Вили?” – виче онај с полуцилиндром.

Тишина влада још три секунде.

Онда се Вили појављује. Мучи се носећи нешто што личи на циглу, осим што је златно и по свему судећи много теже. Са стране је утиснуто неколико слова: НОРВЕШКА БАНКА.

А испод, нешто мањим словима: ЗЛАТНА ПОЛУГА БРОЈ 101.

„Хелп ми, Бети”, каже Вили, а онај са словом Б на челу притрчава да преузме златну полуку.

„Енд де рест?” – пита најкрупнији дувајући прашину с полуцилиндра. Њему је слово А истетовирано на челу, али то је тренутно мало теже да се разазна пошто огромна бора гужва слово.

„Детс ол дер из, Алфи.”

„Вот?”

Као што су најбољи познаваоци језика међу вама већ приметили, њих тројица говоре енглески, али кад бисмо се правили да смо прогутали Доктор Прокторову полиглотску језичку пилулу, остатак разговора звучао би нам овако:

„Само је ова једна ту, Алфи. Остатак трезора зврји празан.”

„Па зар је ово цела златна резерва те глупе Народне банке?” – човек по имену Бети, по висини између друге двојице, фркће и баца полугу која уз лупу упада у пртљажник машине.

„Смири се, Бети”, каже Алфи. „Лепа је и та једна. Суво злато од почетка до краја. ‘Ајмо кући, момци.’”

„Пст!” – прекида их Вили. „Јесте л’ чули?”

„Ш’а?”

„Сиктање.”

Алфи је застењао. „Нема сиктања у канализацији, Вили. Пиштања пацова и крекетања жаба можда има, ал’ за сиктање мораш у џунглу.”

„Гле!”

„Ш’а?”

„Нисте видели? Жуте очи! Трепнуле, па нестале.”

„Црвени пацовски репови и зелени жабли батаци, можда”, одвраћа Алфи, „ал’ за жуте очи мораш у џунг...”

Прекинуло га је громогласно шкљоцање.

„Хм”, каже Алфи чешкајући браду. „Можда јесмо

у дунгли, момци, јер ово сигурно звучи ко змијска чељуст, ако мене питате. А мис'им да треба да ме питате, и то одма'."

„Како о'ш, Алфи”, каже Вили. „Је л' то била змијска чељуст?”

„Аха. А мама је рекла да 'оће неш'о лепо из Осла, па ш'а кажете на једну боу?”

„Јупи!” – каже Бети и извлачи грозну тешку машинку из гепека. Пуни машинку – која, иако се зове машинка уопште не маши – и почиње рафал. Пламен из цеви оружја осветљава канализацију док меци ударају и звижде међу зидовима цеви.

Друга двојица усмеравају батеријске лампе ка месту где је Вили видео жуте очи. Али ту нема ничега осим пацова који дрхти стојећи на задњим ножицама, притискајући леђа уза зид.

„Пих”, шапуће Бети.

„Имамо оно по ш'а смо дошли”, каже Алфи и ставља полуцилиндар на главу. „Пакујте се, идемо.”

И док пратимо кишну кап даље кроз канализациону цев ка постројењу за пречишћавање и ка фјорду, чујемо њих тројицу како бацају опрему у машину и пале је.

Али последње што чујемо је...?

Тако је.

Ссиктање змије.

Друго поглавље
**Тајна дружба
преузима случај**

Тачно у осам сати гувернер Норвешке народне банке радио је исто што ради сваког јутра када дође на посао. Степеништем се спустио у најдубљи подрум у целој Норвешкој. Прошао је поред ковнице где праве новчиће са сликом краља, продужио поред штампарије где праве новчанице са сликама покојних славних Норвежана, махом бркатих, затим поред просторије за пушење где праве колутове од дима, и наставио скроз доле где стоје сефови клијената. Ту су он и заменик гувернера откључали троје челичних врата, пре него што су се најзад нашли пред трезором с целокупном златном резервом Норвешке.

„Откључајте!” – наредио је гувернер као и обично.

„Код тебе је кључ, Туре”, одговорио је заменик гувернера као и обично, и зевнуо.

„Ах, јесте, тако је”, казао је гувернер као и обично, и откључао.

Онда су ушли у трезор.

Било је тачно осам сати, четири минута и тринаест секунди када се у најдубљем подруму Норвешке проломио очајнички крик. И било је тачно осам сати, четири минута и петнаест секунди када је гувернер шапнуо заменику: „Ни речи о овоме, било коме. Јасно? Сад не смемо да паничимо.”

„Али, инспекција златних резерви је следећег недељка!” – звучао је замеников очајнички одговор. „Шта ће бити с нама? Шта ће бити с Норвешком?”

„Препусти то мени”, рекао је гувернер Тур.

„Па шта ћеш да урадиш?”

Гувернер Тур је мало поразмислио. „Да паничим”, одговорио је.

И онда су обојица вриснула.

Било је девет сати и краљ је као и увек лежао у кревету гледајући спортске вести на телевизији. Репортер је ћушнуо наочаре на место и рекао да се прича како ће власник Челчестер ситија, Максимум Рубљов, пре финала Купа покушати да

купи самога Ибраналдовеза, најскупљег, најбољег и најразмаженијег фудбалера на свету. Али он, наравно, нема довољно пара за то. Тачно је да је Рубљов најимућнији човек на свету, имућнији од Шилинга Доларсона, Богатија Кинте и Лована Млатипаре заједно. Рубљов је поседовао Финску, Нови Зеланд, осам фабрика с дебелим димом из оцака и мршавим малолетним радницима, двадесет четири политичара, стадион Челчестер, четири дозволе за таксирање и један украдени бицикл с двадесет четири брзине. Али ништа то није значило, јер су сви знали да нико нема довољно пара да купи Ибраналдовеза. Последњи који су то покушали понудили су хиљаду девет стотина милиона фунти стерлинга, Таџикистан, три носача авиона, свеже опран небодер и два мало коришћена авиона с пропелерима. Кад су били одбијени, додали су Доминиканску Републику, центар Осла, север Антарктика и три одлична ваучера за летовање. И добили једно јасно и гласно „не“!

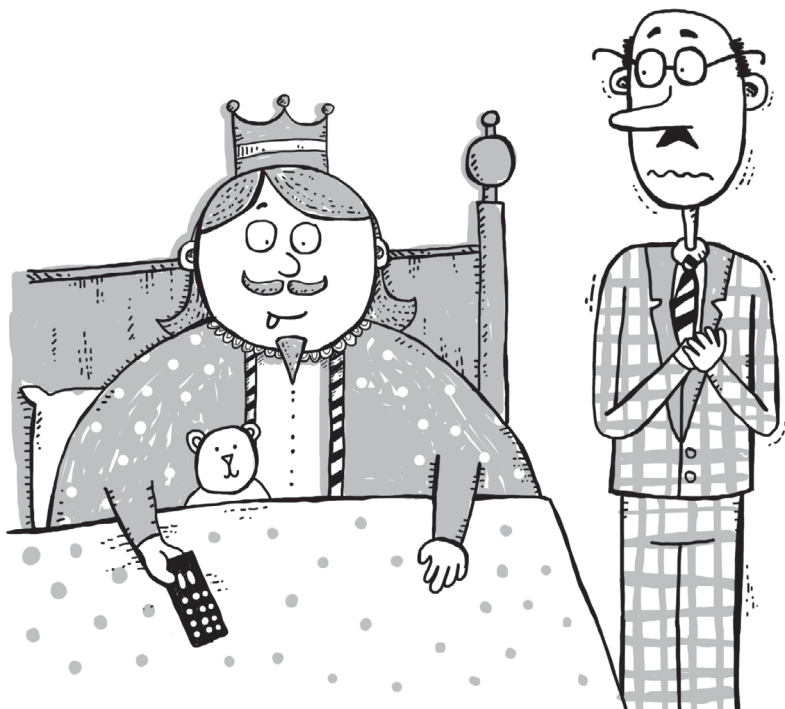
„Ваше величанство”, рекао је батлер који се појавио на вратима. „Дошао је гувернер Норвешке банке, и...”

„Нека уђе”, одговорио је краљ не скидајући поглед с телевизора.

Гувернер је нагрнуо унутра. „Ужас!”

„Стварно!” – одговорио је краљ. „Толики новац.”

Гувернер је збуњено зуррио у краља. „Чули сте, дакле?”

„Него шта. Сад је на телевизији. А Рубљов и не мора да купује Ибраналдовеза да би победио Ротенхам. То је ионако само декинтирани клуб на дну дна четврте дивизије.”

„Ма не, ја говорим о крађи!”

„Каквој крађи?”

„Неко нам је синоћ украо читаву златну резерву!”

„Шта кажеш, Туре? Украо читаву... Па добро, то је ионако била само *једна* полуга. Имаш ли осигурање?”

„Имам, али...”

„Само да није уз висок проценат учешћа у штети.”

„Није, али...”

„Е, па онда мислим да то треба да пријавиш полицији уместо што ме малтретираш док трају спортске вести.”

„Не, не, не можемо тако. Онда ће настати паника.”

„Каква паника?”

„Економска паника.”

Краљ је замишљено ставио кажипрст на браду. „Хм. Чини ми се да сам био прехлађен кад смо имали економију у школи за краљеве.”

„А, тако”, рекао је гувернер. „Па, ствар је у томе што људи треба да мисле да могу заменити све новчанице које штампамо за злато које имамо у сефу Норвешке банке. Ако сазнају да злата нема, сви ће почети да паниче, покушаће да замене новац и – цап – норвешка круна више неће вредети ни кишљива боба и бићемо сиромашни као црквени мишеви.”

„Није ваљда *толико* страшно. О коликом сиромаштву говоримо?”

„Како то мислите?”

„Да будемо сиромашни као Шведска јесте лоше, али ваљда не говоримо о сиромаштву као у Источној Аустрији?”

„Источној Аустрији?”

„Да. Изгледа да у Западној Аустрији цветају руже, али чујем да у неким деловима Источне Аустрије, где се најтеже живи, људи немају новца чак ни за други

ауто или викендицу у планини. И многи морају да раде најмање осам сати дневно само да би зарадили довољно за летовање на Тајланду.”

„Бојим се да говоримо о још већем сиромаштву од тога, Ваше величанство.”

„Шта? Реци ми онда тачно колико ћемо бити сиромашни?”

„Ух... као Ротенхам?”

„Благи боже!” Краљ је стргао јорган са себе, искочио из кревета и забио стопала у папуче од самуровине. „Ванредно стање! Зовите војску! Дижите каматне стопе! Уведите полицијски час! Шта да радимо?!”

„Па, можемо да... нађемо полугу? Имамо времена до следећег понедељка. Тада Светска банка долази у годишњу инспекцију, и ако полуга тад не буде ту, вест ће се прочути и готови смо.”

Краљ је одмарширао до врата, отворио их и повикао: „Вакцине против свињског грипа! Затворите све планинске пролазе! Позовите тајне службе!”

„Зар ми имамо тајне службе?” – опрезно је запитао Тур иза њега.

„То, нажалост, не могу да ти кажем, Туре”, одговорио је краљ, отишао до прозора и погледао Осло. Закључио је да људи ходају по улицама као и обично и да изгледа као да још нико ништа није сазнао. „Али у случају да имамо тајне службе, ја ћу их позвати, а ти ћеш бити присутан да им објасниш ситуацију. Јасно? Благи боже! Ротенхам и Источна Аустрија...”

У шест минута до једанаест, два човека стајала су у ставу мирно у краљевом кабинету. Обојица су носила дуге сиве мантиле са сумњиво подигнутим крагнама и тамним наочарама, због чега су изгледали крајње тајанствено. Толико тајанствено да бисте вероватно помислили како њих двојицу без сумње можете замолити за неку тајну услугу када бисте их срели на улици. Помало и због тога што бисте видели штрафте на њиховим панталонама које су вириле испод мантила. Али посебно због тога што су носили црне капе гарде с великом перушком начињеном од нојевог перја. А то може да значи само једну ствар: да припадају Тајној служби норвешке гарде.

„Не морате да стојите у ставу мирно”, казао је гувернер Тур. „Краљ неће доћи док не доручкује.”

Њих двојица су се одмах опустила и почела да сучу брке.

„Претпостављам да сте ви из Тајне службе гарде?” – рекао је гувернер.

„А откуд вам то паде на памет?” – запитао је човек с навише уврнутим брцима, зачкиљивши сумњичаво.

„Па због тих глуп... овај, извините, због тих лепих капа с перушкама.”

„Мислим да ћемо морати мало да припазимо на овог мудријаша. Шта кажеш, Хелге?“

„Мислим да си у праву Халгејре“, одговорио је онај други сучући свој оклембешени брк. „Уосталом, то се више не зове Тајна служба гарде. Зове се Тајна дружба гарде. Извин’те, следи исправка: *када би* Тајна служба постојала, сада би се звала Тајна дружба.“

„Тако је“, рекао је уврнути брк. „Али то је тајна, па немојте никоме рећи. И не заборавите да ми ни реч нисмо рекли о томе да радимо у Тајној дружби. Је ли тако, Хелге?“

„Ни једну једину реч нисам чуо, Халгејре. Јер то је прво правило у Тајној дружби. Ни реч не бисмо рекли о томе да радимо тамо. Извин’те, следи исправка: *Они* ни једну једину реч не би рекли о томе да *они* раде тамо. Али и то је тајна. Јасно?“

„Јасно, Хелге.“

„Не говорим теби, него цивилу, Халгејре.“

„Јасно“, рекао је гувернер Тур. „Речено вам је шта се десило?“

„То је тајна“, одвратио је Хелге. „И то што се десило и да ли нам је речено.“

У том тренутку су се отворила врата и ушао је краљ. Хелге и Халгејр су се тргли и стали у став мирно.

„Добро јутро, гардисти.“

„Добро јутро, Ваше краљевско величанство. Надамо се да је доручак био укусан.“

„Пих, поширана јаја с истуцаним фазанским бифтеком на препеченом ражаном хлебу. Али сит сам, опрао сам зубе, и спреман сам да видим ко може да нам помогне да нађемо злато.”

Уврнути брк је угасио светло у соби, а оклембешени брк је упалио пројектор. На зиду се појавила слика високог мушкарца с дугим ожиљком на лицу.

„Као прво, имамо овог типа. Зове се Хари и, по свему судећи, невероватан је детектив. Нажалост, тренутно није у земљи.”

„Кажу да је у Хонгконгу, пуши опијум. То је лоша навика, Ваше величанство.”

„Да, у то нема сумње. Онда имамо ову даму...”

Слика на зиду показала је жгољаву црнокошу жену. На једној нози имала је ролшуу.

„Зове се Храпа и по свему судећи може да путује кроз време. Помислили смо да би могла да се врати у дан пре пљачке, па да онда једноставно пребаци полугу на неко безбедније место.”

„Нажалост, нико је дуго није видео. Неки кажу да је нестала у времену и простору негде око Француске револуције.”

„А онда имамо овог типа...”

Слика на зиду била је мутна. Приказивала је високу зграду с нечим зеленим испред.

„Аматерски снимак. Али ово је, дакле, једина слика човека за ког се прича да има супермоћи. Може да се претвори у

човека-жабу који скаче десет метара увис, а може да испружи језик скоро исто толико. Мислили смо да би он само могао да ћапи злато. Нажалост, не знамо ко је он, нити где се налази.”

„Али ми ћемо свакако потражити онога кога Ваше величанство пожели.”

Тишина.

„Ваше величанство?”

Чуло се тихо хркање.

Оклембешени брк је упалио светло.

Краљ се тргао из дремежа. „Ко сам? Где сам? Нисам ваљда у Источној Аустрији!? Молим вас, само не Источна...”

„Кога бирате да спасе Норвешку, Ваше величанство?”

„Ах, да, да спасе Норвешку!” Краљ је подигао кажипрст. „Народе, у овој земљи постоји само једна особа која може спасти Норвешку.”

„Само једна, Ваше величанство?”

Краљ је подигао још два прста. „У ствари, три. Заправо их је троје. И морате да их нађете колико данас.”

„А шта је тако посебно у вези с то троје, па да Ваше величанство сматра да могу спасти Норвешку?”

„Зато што су њих троје спасли свет од велике инвазије с Месеца.”

„Ех... какве инвазије?”

„Ви се не сећате јер сте били хипнотисани као и остатак Норвешке. Дуга је то прича, али десило се, верујте ми. Био сам са њима, а они су *спасли* свет.”

„Ко су они? Тајни суперагенти? Високо обучени суперхероји? Норвешка репрезентација у карлингу?”

Краљ је устао са столице, пришао прозору и заклатио се на петама, по други пут гледајући престоницу своје земље. Људи су се и даље понашали као и обично. Али то није могло да потраје. Не ако се сазна за крађу злата. А то ће се десити следеће недеље, кад Светска банка дође у инспекцију. Источна Аустрија! Куку и леле!

„Доктор Виктор Проктор”, одговорио је краљ. „И Лиса, и Буле.”

Треће поглавље
**Велика
регрутација**

Било је тачно три сата и шеснаест минута по подне када су Халгејр (тајни гардиста с навише уврнутим брковима) и Хелге (макар исто толико тајни гардиста с оклембешеним брковима) позвонили на врата црвене кућице у Улици Канонвејен у Ослу. Птице су певале и све је деловало мирно. Па, све *јесте* било мирно.

Мушкарац с великим трбухом отворио је врата и срдачно и командантски забрундао: „Охо, види ти то, тајни гардисти у посети. Како вам могу помоћи?”

Оклембешени брк загризао је врх брка од једа. „Како можете да знате да...”

„Заборави, Хелге”, казао је Халгејр. „Да ли је ваша ћерка код куће, команданте?”

„Лиса? Она је...”

Тад се из куће зачуо стравичан, пискутав врисак.

„То је она!” – повикао је уврнути брк и гурнуо команданта у страну. „Неко нас је претекао! Морамо да је спасемо!”

Двојица гардиста јурнула су у кућу и пожурила уза ступенице одакле је допирао тај страшни, болни звук. Нагло су отворили врата онога што је изгледало као соба једне девојчице, и застали запрепашћено зурећи, са шакама преко ушију.

На столици усред собе заиста је седела девојчица. Није изгледала као суперагент, више као сасвим обична девојчица са смеђим кикицама, неколико пегуца и два плава срдачна ока која су изненађено гледала

двојицу гардиста. Пред собом је имала нотни сталак, а из уста јој је вирило нешто дугуљасто и црно, што је производило тај стравични звук.

„Шта... шта се збива?” – повикао је Халгејр.

Девојчица је извадила дугуљасту стварчицу из уста.

„Ништа посебно. Вежбам да свирам кларинет. Школски оркестар Делген треба да свира *Год сејв де квин*¹ сутра на родитељском састанку. Шта желите?”

¹ *God Save the Queen* – енг. „Нека Бог сачува краљицу” назив је химне Велике Британије. Прим. *йрв.*

„Па”, започео је Халгејр, „ако си ти Лиса, Норвешкој је потребна твоја помоћ.”

„Стварно?” – запитала је Лиса изненађено.

„Што се нас тиче, ми не знамо да ли је стварно тако”, одговорио је Хелге сумњичаво осмотривши сасвим обичну собу с постерима поп звезда, глобусом

и два медведића који су изгледали још мање суперхеројски од девојчице, „али има неко ко мисли да јесте.”

Било је тачно три сата и двадесет и један минут кад су Халгејр и Хелге зашли у високу траву испред накривљене плаве куће, усамљене на крају Улице Канонвејен. Пратили су тупе ударце који су допирали иза куће. А кад су скренули иза угла, дочекао их је необичан приказ. Под крушком усред баште стајала је изузетно мршава прилика у докторском мантилу, разбарушене косе и с нечим што је личило на наочаре за пливање. Човек је балансирао на једној ноzi. Другу ногу – на којој се налазило нешто што је личило на стару црну цокулу – с напором је подигао изнад пања на којем се налазила цепаница за потпалу.

Онда је спустио ногу. Зачуо се ударац када је пета цокуле погодила цепаницу и расцепила је на два комада која су пала на супротне стране пања. Високи мршави човек поново је подигао ногу, и шутнуо прво један па други комад. Оба су полетела кроз ваздух, преко баште, и до зида куће где су уредно слетеле на гомилу наслаганог дрвета за потпалу.

„Доктор Проктор, претпостављам?”

Мршави човек се окренуо и погледао Хелгеа и Халгејра са широким осмехом. „Јесте ли видели?

Цап-царап, право на гомилу! Радим на моделу који би могао да обара дрвеће шу-

тирањем. Замислите шта би то значило за дрвну индустрију.

Чекајте, јесте ли зато овде?”

– И сада се необична прилика још више озарила:

„Да! Прочитали сте писмо које сам послао канцеларији за шу-

марство! Дошли сте да купите мој изум!

Збогом, дугови!”

„Не баш, докторе”, казао је Халгејр исправљајући капу с перушком. „Дошли смо да вас...”

„Дозволите да погодим! Ви сте из канцеларије за патенте и дошли сте да видите нову рукавицу циљалицу за коју сам тражио патент?”

„Не, ми...”

„Онда сте из репрезентације у пикаду. Али знате, варање је ако користите моју циљалицу.”

„Професоре”, казао је Хелге. „Дошли смо да вас замолимо да спасете Норвешку какву познајемо.”

У тачно петнаест до четири, два представника Тајне дружбе нашла су се испред жуте кућице у Улици Канонвејен и позвонила.

„Да ли је Буле код куће?”

„Који Буле?”

Хелге се накашљао и заљуљао на петама. „Онај Буле за кога се тврди да је спасао свет од инвазије бића са Месеца. На њега мислим, душо.”

Девојка га је непријатељски прострелила погледом: „Немој ти мени ‘душо’, перверзњаку, а тај кепец Буле је отперјао! Јесте ли ви из *Норвешких лажовчина*?”

„Норвешких шта?? Како то мислиш?” – упитао је Халгејр погледавши је преко тамних наочара.

„Јесте ли опет дошли да нас кобајаги интервјуишете?”

„О чему да вас кобајаги интервјуишемо?”

„Па о томе како је Буле спасао свет. Знате ли ви шта се десило кад сте нас прошлог пута преварили? Мама је три дана плакала, а ја нисам могла да се појавим у школи а да ми се не смеју. ‘Е, ено сестре оног што лаже како зине’, мислим, стварно!” Девојка је била то-

лико љута да су јој бубуљице засијале на зајапуреном лицу. „Зато се правимо да смо заборавили Булета, капирате?”

„Овај... па, мислим да капирамо. Али веома је важно да га пронађемо. Куда је побегао?”

„Ма не познајемо никаквог Булета, кажем вам! А осим тога сам малој будали дала часну реч да никоме нећу рећи где је.”

„Часну реч?”

Крајеви усана су му се спустили стварајући ружну гримасу.

„Гном ми је дао педесет круна у замену за часну реч.”

Тајни гардисти су се погледали.

„А шта ако ти ми дамо сто?” – покушао је Хелге опрезно.

„Шта ви мислите, ко сам ја? Па ја сам му рођена сестра!”

„Ништа онда”, казао је Халгејр и окренули су се да пођу.

„Чекајте!” – рекла је девојка.

Поново су се окренули. „Да?”

Преврнула је очима и пружила руку.

„Двеста.”

Старији брачни пар зуррио је у полетног рићокосог момчића који је био толико мајушан да је скоро сасвим нестао иза пулта продавнице у коју су ушли.

„Не”, казао је мушкарац. „Нећемо да купимо змаја, само смо залутали, кажем ти. Па ако би био љубазан да нам објасниш куда треба да пођемо како бисмо се извукли из овог проклетог места богу иза ногу и стигли негде где има људи...”

„Не само што добијате тридесет посто попушта, већ и поклон паковање канапа за шатор како бисте змаја могли да употребите и као склониште уколико будете приморани да слетите на планину...”, казао је мали рићи дечак, поскакујући на пулту, „... а добијате још и кесу ћумура!”

„Слушај, моја жена се плаши висине, и ми никада нећемо...”

„И то није све!” – повикао је дечачић. „Добићете још и карту Јужног Тренделага, Западне Шведске и пола Источне Норвешке!”

„Не, не, и не! Где је ауто-пут, дечаче?”

„Ако купите једног, само једног змаја, добићете карту и моћи ћете сами да нађете пут одавде до Гете-

борга или североисточног Тотена. А пошто је оволико леп дан, управо сам одлучио да убацам и једно, не, не једно, него ДВА паковања какаоа уз све то! Па?”

„Не!” – дрекнуо је мушкарац и тако јако ударио песницом по пулту да се његова нервозна супруга са страхом од висине тргла, па јој се шеширић мало накривио.

Риђи дечак је климнуо главом. „Видим да вам треба мало времена да размислите, добри мој господине. У реду, биће ми задовољство да вам објасним како да се извучете одавде. Није то толико тешко, јер као што видите, сви одавде су у томе успели. Питам се само да ли бих могао бити толико слободан да вас замолим да уместо мене пошаљете ову разгледницу када будете стигли у цивилизацију. Шаљем је пријатељима, Лиси и Доктору Проктору.”

Жена је климнула главом, наместила шеширић и узела разгледницу док је дечачић раширио карту и почео да објашњава мушкарцу пут до цивилизације. Прочитала је шта пише:

Драги пријатељи!

*Овде је сваки дан као журка! Пешер и
ја се забављам све у шеснаесет! Пијемо
какао, играмо даме а змајеви иду као алва!*

Поздрав, Буле.

Риђи дечак стао је испред продавнице и махао колима која су одлазила низ пут остављајући облак прашине за собом. Када је брујање мотора нестало, чула се само стидљива песма птица из великих шума које су окруживале кућу и хангар с великом рекламном заставом на којој је писало:

**РАСПРОДАЈА! ЗМАЈЕВИ НА СНИЖЕЊУ
ОД 30%. НАВАЛИ НАРОДЕ!!!**

Али док је Буле ту стајао, зачуо је још нешто. Глас. Допирао је из ваздуха негде високо изнад.

„Хо, хо, Буле! БУЛЕ! Гледај!”

Буле је шаком заклонио очи од сунца и погледао змаја који је кружио на небу изнад њега. Под змајем је висила прилика у уском црвеном трикоу посебно затегнутом преко испупченог стомака, и с наочарима тако дебелим да су стакла личила на два велика кликера.

„Гледај ме! Ја сам, Петер! Један је Петер! Нови рекорд, Буле! Одлетео сам скоро до Данске и назад! Ура за Петера!”

Прилика – за коју би се сад већ безбедно могло закључити да се зове Петер – широко се кезила ка Булету док му је грозничаво махала.

„Одлично, Петере”, повикао му је Буле. „Али, пази се да не...”

Зачула се ломљава и непријатно крцкање летви и крила кад је змај треснуо о зид куће, сломио телевизијску антену и срушио се на земљу.

Буле је појурио ка Петеру који се већ подигао из олупине и обрисао шљунак и траву са стомака.

„Побогу, Петере, мораш да гледаш куд летиш!”

„Чему то кад ионако ништа не видим”, одвратио је Петер исправљајући наочаре. „Одлетео сам до обале, Буле! Ускоро ћу моћи да одлетим скроз до Копенхагена и купим пециво да нам иде уз какао. А кад рекох какао...”

„Подгрејаћу оно што смо скували јутрос”, уздахнуо је Буле.

Пола сата касније седели су у кухињи пијући какао из шоља док је Петер у дубокој концентрацији зурио у таблу за даме.

„Размишљам...” – започео је Петер.

„Да”, прекинуо га је Буле, „размишљаш већ двадесет минута, а још ниси повукао ни први потез. Можда је време да...”

„Нисам мислио на даме. Размишљаам о томе да си већ дуго овде. Далеко од тога да ми посета не прија, али...”

„Понижење, Петере, понижење. Сви у школи, сви тамо код куће, сви ми се смеју. Сви моји пријатељи.”

„Сви? Па колико их...”

„Добро, њих двоје... Упозорили су ме. Рекли су да не треба да причам како смо спасли свет од невидљивих чудовишта с Месеца, да нам нико неће поверовати. Али ја, идиот какав сам...”

„Не смеш да будеш тако строг према себи, Буле! Ниси ти идиот!”

„Јесам!”

„Не, не! Много си паметнији од... од мене, на пример.”

„Не, нисам.”

„Јеси, богами јеси, Буле!”

„Нисам.”

„Јеси!”

„Океј, онда јесам”, рекао је Буле и сркнуо мало какаоа.

„Пст!” – казао је Петер и погледао увис. „Какав је то звук?”

„Зове се сркање”, одговорио је Буле.

„Ма не, не то, него ОВО!” – показао је ка плафону.

Буле је послушао. И заиста. Чуло се све гласније „флопети-флопети-флоп”.

Буле је погледао кроз прозор кухиње. Изненадан налет ветра зањихао је смрче, подигао прашину на

путу и савио траву. Звук је био све гласнији и сенка се наднела над окућницом.

И док су њих двојица тако седела пијуцкајући какао, с неба се спустила летелица која је остала да лебди изван кухињског прозора док су влати траве, кокошке и шишарке бежале на све стране.

„Шта мислиш, шта је сад ово?” – питао је Петер и отпио гутљај из шоље.

„Изгледа као хеликоптер”, одговорио је Буле.

Застава на којој је писало:

**РАСПРОДАЈА! ЗМАЈЕВИ НА СНИЖЕЊУ
ОД 30%. НАВАЛИ НАРОДЕ!!!**

– отргла се и одлетела.

„Ма видим ја то, него ко су ти типови унутра?”

„Судећи по тамним наочарима и капама, рекао бих да су гардисти из Тајне службе.”

„Па да. Изгледа да ћемо морати да скувамо још какао.”